

Wilde kat (*Felis silvestris*) en Huiskat (*Felis catus*)

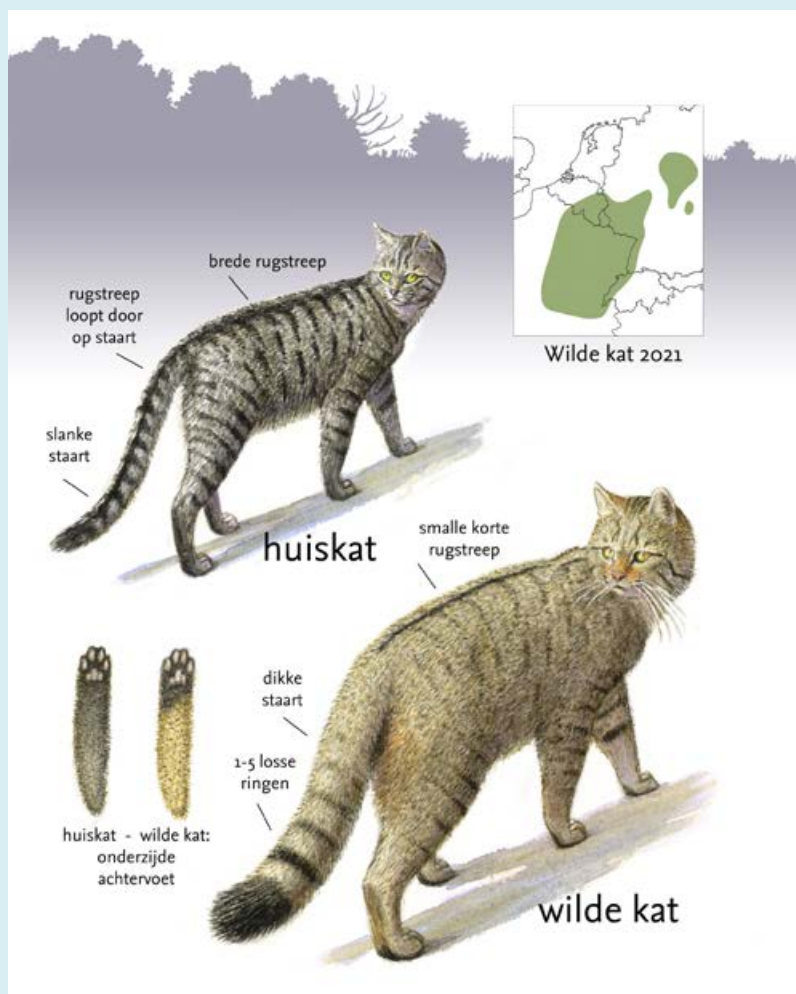
René Janssen, Bionet Natuuronderzoek, Valderstraat 39, 6171 EL Stein, e-mail: anomalus@gmail.com

Jasja Dekker, Jasja Dekker Dierecologie B.V., Enkhuizenstraat 26, 6843 WZ Arnhem, e-mail: info@jasjadedekker.nl

Er is wel eens verwarring over de termen Wilde kat, verwilderde kat en Huiskat. En of de Huiskat een gedomesticeerde Wilde kat is. Het is belangrijk te beseffen dat de Wilde kat een andere soort is dan de (verwilderde) huiskat. De Afrikaanse wilde kat (*Felis lybica*) is een wilde kattensoort in het geslacht *Felis*. Vanuit de Afrikaanse wilde kat is door domesticatie de Huiskat ontstaan. Inmiddels wordt de Huiskat (*Felis catus*) als aparte soort gezien. De Europese wilde kat of Europese boskat (*Felis silvestris*) lijkt weliswaar op een Huiskat, maar genetisch zijn ze sterk verschillend en het zijn dan ook twee aparte soorten. Er zijn enkele fenotypische kenmerken die de Wilde kat onderscheiden van wildkleurige (Cyperse) Huiskatten [zie figuur 1]. Een Europese wilde kat heeft een aalstreep op de rug die stopt bij de staartbasis. Daarnaast heeft de soort enkele strepen op de kop die over het gezicht lopen. De staart heeft meerdere ringen die (vaak) niet met elkaar verbonden zijn en met een zwarte brede staartpunt. De poten van Europese wilde kat zijn vaak enkel aan het begin zwart. Hybriden hebben een mix van kenmerken van beide soorten.

Binnen de soort Huiskat worden vaak drie groepen onderscheiden: 1) huiskatten, die verzorgd worden door een baasje; 2) schuurkatten of boerenkatten, die gevoerd worden maar niet als gezelschapsdier worden gezien, maar als ongediertebestrijder dienen en meestal schuw zijn en 3) verwilderde katten, katten die niet gesocialiseerd zijn op mensen en ook zonder hulp van mensen overleven. In de volksmond worden verwilderde katten ook wel 'wilde katten' genoemd, omdat ze vaak 'wild gedrag' vertonen en 'in het wild' lopen. Dat zorgt voor verwarring!

Net als veel andere wilde roofdieren werden Wilde katten in de afgelopen eeuwen sterk vervolgd. Door deze vervolging én habitatvernietiging is de populatie Europese wilde kat sterk achteruit gegaan. Door de huidige bescherming van de Wilde kat en inzet om habitats te herstellen, komt de soort vanuit refugia momenteel weer terug in Nederland (MEERTENS *et al.*, 2025). Huiskatten en Wilde katten kunnen, hoewel het verschillende soorten zijn met elkaar paren en vruchtbare nakomelingen krijgen (net als bijvoorbeeld Wolf (*Canis lupus*) en Hond (*Canis lupus familiaris*)). Zeker in gebieden met grotere dichtheden Huiskatten en een lage dichtheid Wilde katten, blijkt de kans aanwezig dat vooral vrouwtjes Wilde kat paren met loslopende Huiskatten (LEMMERS *et al.*, 2025) waardoor hybriden in verschillende gradaties voor kunnen komen.

FIGUUR 1

Uiterlijke kenmerken van Wilde kat (*Felis silvestris*) en Huiskat (*Felis catus*) (MULDER & HELMER, 2021). Hybriden van Wilde kat en Huiskat hebben kenmerken van beide soorten.

Literatuur

- LAMMERTSMA, D.R., R. JANSSEN, J. VAN DER HOUT & H.A.H. JANSMAN, 2011. Huiskatten in natuurgebieden. Kan TNR hybridisatie met de Wilde kat voorkomen? Alterra-rapport 2263. Alterra Wageningen, Wageningen.
- LEMMERS, P., J.J.F. VERHEES, R. JANSSEN & J. DEKKER, 2025. Hybridisatie bij de Wilde kat (*Felis silvestris*) in Nederland. Risico en handelingsperspectieven ter voorkoming van verdwijning van de Wilde kat. Natuurhistorisch Maandblad 114(7): 145-152.
- MEERTENS, H., I. NABBEN, J. DEKKER & R. JANSSEN, 2025. Terugkeer van de Europese Wilde kat (*Felis silvestris*) in Limburg. Waarnemingen in de periode 2002-2024. Natuurhistorisch Maandblad 114(7): 121-133.
- MULDER, J. & J. HELMER, 2021. Roofdiërgids. Herkenning van West-Europese roofdieren en hun sporen. ARK Natuurontwikkeling, Nijmegen.